

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van GO! middenschool Den Brandt Boom te BOOM

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Instellingsnummer	40428
Instelling	GO! middenschool Den Brandt Boom
Directeur	Linda MICHIELS
Adres	Hollezijp 11 - 2850 BOOM
Telefoon	03-888.15.99
Fax	03-880.64.66
E-mail	directeur@msdenbrandt.be
Website	http://www.msdenbrandt.be
Bestuur van de instelling	GO! scholengroep Rivierenland
Adres	Lindestraat 123_A - 2880 BORNEM
Scholengemeenschap	SG Boom-Willebroek
Adres	Lindestraat 123 A - 2880 BORNEM
CLB	GO! CLB Rivierenland Boom
Adres	Edgard Tinelstraat 3 - 2850 BOOM
Dagen van het doorlichtingsbezoek	06-11-2017, 07-11-2017, 08-11-2017, 09-11-2017, 10-11-2017
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	10-11-2017
Datum bespreking verslag met de instelling	11-12-2017
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Chris DU PONT
Teamleden	Robert VANDEPUT, Greet VERHELST

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS.....	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?.....	8
3.1.1.1 Frans in de eerste graad in de B-stroom (leerplan 2010/014)	8
3.1.1.2 Handel / Toegepaste informatica / Dactylografie in de basisoptie Handel (leerplan D/2017/1403/6/V19).....	11
3.1.1.3 Wiskunde in de eerste graad in de A-stroom (leerplan 2006/005).....	13
3.1.1.4 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)	15
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	17
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	18
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	18
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	19
4.1 Evaluatiepraktijk.....	19
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL.....	22
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL.....	25
6.1 Wat doet de school goed?.....	25
6.2 Wat kan de school verbeteren?.....	25
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	26
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	26

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

GO! Middenschool Den Brandt organiseert als autonome middenschool een eerste graad op drie vestigingsplaatsen. In de hoofdvestiging te Boom biedt de school zowel de A- als de B-stroom aan. De school deelt de campus te Aartselaar met een basisschool en zorgt daar voor een aanbod in de A-stroom. Sinds 2014 is de B-stroom van het KTA Den Biezerd te Niel overgeheveld naar de middenschool. De afstemming tussen de verschillende campussen voor alle onderwijskundige processen blijft een aandachtspunt.

De beleidsvisie steunt op het pedagogische project van het GO! en is erop gericht om elke leerling zo te begeleiden dat hij zijn vleugels optimaal kan uitslaan, nu en later. Om dit te realiseren voor de toenemend heterogene leerlingenpopulatie streeft de school een vlotte overgang vanuit het basisonderwijs na. Ze werkt nauw samen met diverse partners om de leerlingen goed georiënteerd te laten doorstromen naar de tweede graad. De aandacht van het volledige schoolteam voor zorg en maximale ontwikkelingskansen voor alle leerlingen, is een voorbeeld van goede praktijk.

Het erkenningsonderzoek toont aan dat de leerplanrealisatie voor alle onderzochte vakken (Frans in de B-stroom, TV Handel/Toegepaste Informatica/Dactylografie in de basisoptie Handel en Wiskunde in de A-stroom) voldoet met enkele werkpunten op het vlak van evaluatiepraktijk en gelijkgerichtheid tussen de verschillende campussen. De visie en de planning voor de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) voldoen. Via diverse kwaliteitsvolle projecten en het vakkenonderwijs levert deze eerstegraadsschool een ruime bijdrage aan de inspanningsverplichting.

De school bewaakt voldoende de situatie op het vlak van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne op alle lesplaatsen. Omwille van de systematiek waarmee de school de tekorten opspoot en wegwerkt en de aandacht voor proactieve acties, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school om de resterende tekorten weg te werken.

Het kwaliteitsonderzoek tijdens de doorlichting omvatte de evaluatiepraktijk. In de loop van de jaren is de visie van de school op evaluatie veranderd, van zuiver beoordelend naar meer oriënterend in functie van de slaagkansen van de leerlingen. Recent is er een aanzet om in een aantal vakken competentiegericht te evalueren en te rapporteren tijdens het leerproces. Voor sommige vakken kiest de school voor permanente evaluatie. Voor de overige vakken behoudt ze traditionele evaluatievormen, ook in de B-stroom. Het schoolbeleid legt de verantwoordelijkheid om de evaluatiepraktijk af te stemmen op de leerplannen grotendeels bij de vakwerkgroepen. Een sluitend kwaliteitstoezicht om dit te garanderen in alle vakken ontbreekt nog. De school besteedt veel aandacht aan de uitvoerige motivering van de clausuleringen.

De algemene leiding van de school berust bij de directeur die bijgestaan wordt door een kernteam van coördinatoren met complementaire verantwoordelijkheden en taken. De directeur kiest voor een toegankelijk leiderschap en streeft naar een participatieve besluitvorming in een cultuur van overleg en open communicatie. De school concretiseert haar globale visie in een schoolwerkplan, maar een langetermijnvisie en proactieve beleidslijnen voor alle aspecten van de schoolwerking ontbreken. Voor de realisatie van de didactische en onderwijskundige prioriteiten, vertrouwt het schoolbeleid op de professionaliteit van de individuele leraren en de vakgroepen. Het onderzoek toont aan dat het doelgericht ondersteunen en opvolgen van de vakgroepwerking een aandachtspunt blijft. De school heeft nood aan een systematisch kwaliteitszorgsysteem dat uitgebouwd is tot op de klasvloer.

De onderwijsinspectie besluit de doorlichting met een gunstig advies voor alle erkenningsvoorwaarden en voor het respecteren van de onderwijsreglementering, de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	wiskunde	
Graad 1 B	Frans	
Graad 1 Elektriciteit - Kantoor en verkoop	Frans	
Graad 1 Grieks-Latijn	wiskunde	
Graad 1 Haarzorg - Kantoor en verkoop	Frans	
Graad 1 Haarzorg - Verzorging-voeding	Frans	
Graad 1 Handel	wiskunde	TV Handel/Toegepaste informatica/Dactylografie
Graad 1 Industriële wetenschappen	wiskunde	
Graad 1 Kantoor en verkoop - Verzorging-voeding	Frans	
Graad 1 Latijn	wiskunde	
Graad 1 Moderne wetenschappen	wiskunde	
Graad 1 Nijverheid	Frans	
Graad 1 Sociale en technische vorming	wiskunde	

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Frans in de eerste graad in de B-stroom (leerplan 2010/014)

Voldoet

Het onderwijsaanbod is voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De evaluatiepraktijk voldoet niet. De uitrusting van de lokalen beantwoordt aan de vereisten van het leerplan.

Onderwijsaanbod De vakgroep zorgt voor een onderwijsaanbod dat voldoende aansluit bij de leerplandoelstellingen. Zowel in de vestigingsplaats te Boom als in Niel doen de leraren hiervoor voornamelijk een beroep op een leerwerkboek. Zo gaat de aandacht in voldoende mate naar de ontwikkeling van de communicatieve vaardigheden en de samenhang tussen kennis en vaardigheden, zoals het leerplan vereist.

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Het gekozen lesmateriaal voor de receptieve vaardigheden beantwoordt aan de voorgeschreven tekstkenmerken en verwerkingsniveaus. De variatie aan tekstsoorten is niet het resultaat van een weloverwogen, evenwichtige keuze voor bepaalde teksten, maar is veeleer impliciet aanwezig in het cursusmateriaal. De leerlingen oefenen de vaardigheid voor mondelinge interactie veelvuldig in aan de hand van dialogjes. Voor spreek- en schrijfvaardigheid zijn er in verhouding minder oefenkansen. De communicatie met de leerlingen gebeurt, waar mogelijk, in het Frans zodat de leerlingen de kans krijgen hun luistervaardigheid en spreekdurf te ontwikkelen, rekening houdend met hun niveau van taalvaardigheid. De leraren besteden in zekere mate aandacht aan de strategieën. Dit gebeurt echter niet altijd even doelbewust volgens de noden van de individuele leerling.

Evaluatiepraktijk De evaluatiepraktijk is minder evenwichtig en volledig dan het onderwijsaanbod. Voor de evaluatie kiest de school voor een combinatie van toetsen dagelijks werk en examens. Over een kwaliteitsvolle, inhoudelijke uitwerking van de evaluatieopdrachten, de toetsfrequentie voor de vijf vaardigheden en de puntenverdeling over de verschillende leerplancomponenten maakte de vakgroep geen afspraken. Dit gebrek aan overleg resulteert in grote verschillen tussen beide vestigingsplaatsen voor alle aspecten van de evaluatiepraktijk. Op initiatief van de directie hebben de leraren voor het schooljaar 2017-2018 afgesproken een identieke puntenverdeling te hanteren waarbij de kenniscomponent minder zwaar doorweegt, alle vaardigheden aan bod te laten komen in elke rapportperiode en de examenopdrachten samen op te stellen. Deze recente ontwikkelingsdynamiek, gebaseerd op de visie van het leerplan, is een aanzet tot een gelijkgerichte, betrouwbare en valide evaluatiepraktijk.

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

In de examens krijgt de evaluatie van de ondersteunende kennis een belangrijk gewicht (50% in Boom, 30% in Niel). Daarbij gaat het dikwijls om lexicale en grammaticale kennisreproductie waarbij de leerlingen hun kennis niet functioneel moeten inzetten om taaltaken uit te voeren. Tijdens het schooljaar blijft het aandeel contextloze vertaal-, invul- of combinatieopdrachten beperkt en maken de leerlingen meer opdrachten die in de lijn liggen met wat zij in de klas inoefenen.

In de evaluatie van de receptieve vaardigheden krijgen de informatieve teksten de meeste aandacht ten nadele van narratieve en prescriptieve teksten. De toetsen peilen vooral of de leerlingen informatie kunnen selecteren. De leerlingen moeten onvoldoende aantonen in hoeverre zij het globale onderwerp kunnen bepalen of de hoofdgedachte kunnen achterhalen.

Door de lage toetsfrequentie voor de productieve vaardigheden zowel bij het dagelijks werk als bij de examens krijgen de leerlingen weinig kansen om alle leerplandoelstellingen na te streven. Enkel de mondelinge interactie, meestal onder de vorm van dialoges, komt veelvuldig aan bod. Evaluaties voor het kopiërende verwerkingsniveau ontbreken, zowel voor spreken als voor schrijven. Dit vormt echter de basis voor verdere taalverwerving en garandeert de geleidelijke opbouw naar het beschrijvende verwerkingsniveau.

De evaluatie is doorgaans transparant. De leerlingen weten wat ze moeten kennen en kunnen dankzij de leerstofoverzichten en de toelichting door de leraren. De toetsen en de examens bevatten meestal een duidelijke puntenverdeling. De vraagstelling is niet altijd eenduidig: soms zorgen complexe instructies of onduidelijke visuele ondersteuning voor extra drempels. De leraren hanteren uiteenlopende scorewijzers met verschillende evaluatiecriteria om de beoordeling van de spreek- en gespreksvaardigheid te objectiveren. Sommige criteria zijn niet valide omdat zij peilen naar een hoger beheersingsniveau dan wat het leerplan vereist voor de eerste graad van de B-stroom. Voor de schrijfoopdrachten is de beoordeling niet gelinkt aan de leerplandoelstellingen maar uitsluitend gericht op taalkundige of inhoudelijke elementen. De vakgroep is nog op zoek naar een efficiënte manier om de vakgebonden attitudes in kaart te brengen.

Uitrusting Zowel in de vestigingsplaats te Boom als in Niel vinden de taallessen plaats in vaklokalen waar de materiële uitrusting beantwoordt aan de vereisten van het leerplan. Daarnaast biedt de ICT-infrastructuur op school voldoende mogelijkheden om ICT te integreren in het onderwijsleerproces. De leraren zetten de beschikbare middelen vooral klassikaal in ter ondersteuning van de leerplanrealisatie. Zij benutten nog onvoldoende de kans om leerlingen individuele, authentieke oefenkansen te bieden, bijvoorbeeld voor de schrijfvaardigheid.

ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Een aantal preventieve maatregelen bevorderen het leren. De lessen verlopen in een veilig en gestructureerd leef- en leerklimaat. De leraren werken laagdrempelig, zorgen voor succeservaringen en moedigen de leerlingen aan tot participatie, al zijn de meeste lessen voornamelijk leraargestuurd. De leerlingen spelen op die manier een weinig actieve rol in hun taalverwervingsproces waardoor ze kansen mislopen om hun leerstrategieën te versterken en hun zelfredzaamheid te vergroten. Differentiëren om in te spelen op de onderwijsbehoeften van individuele leerlingen gebeurt sporadisch en vooral op basis van tempoverschillen. Binnen de vakgroep is er geen planmatige en proactieve aanpak afgesproken om ook taalvaardige leerlingen met meer voorkennis en/of buitenschoolse contacten met Frans, te stimuleren in hun leerproces via uitdagende opdrachten. Sinds het begin van dit schooljaar introduceerde de school in de vestigingsplaats te Boom het systeem van co-teaching voor de lessen Frans en een aantal lessen Nederlands om een krachtige leeromgeving voor beide vakken te creëren. Het initiatief is nog te recent om uitspraken te kunnen doen over de effecten op de leerbegeleiding en de leerresultaten van de leerlingen.

De vakoverschrijdende eindtermen leren leren krijgen een vakgebonden invulling: de leerlingen werken aan planningsvaardigheid, krijgen studietips, online correctiesleutels en visuele ondersteuning tijdens de lessen.

De vakgroep heeft nog geen structurele aanpak voor de curatieve leerbegeleiding opgezet om de doeltreffendheid ervan te verhogen. Elke leraar neemt hiervoor wel voldoende initiatieven: waar nodig geven de leraren extra uitleg of inhaallessen en reiken zij remediëringsoefeningen aan die de leerlingen tijdens of na de les kunnen maken. Die oefeningen leggen te eenzijdig de nadruk op het versterken van de kenniscomponent. De leerlingen die moeilijkheden met de vaardigheden ondervinden, krijgen nog geen systematische ondersteuning.

Doorgaans geven de leraren mondelinge of schriftelijke feedback naar aanleiding van toetsen en examens, maar de leerlingen worden te weinig uitgedaagd om te reflecteren over fouten en deze te verbeteren.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

Tot het begin van dit schooljaar namen de leraren Frans in de B-stroom deel aan verschillende vakgroepen afhankelijk van de vestigingsplaats waar zij lesgeven. In Niel is er samenwerking over de talen heen met de collega's uit de bovenbouw van KTA Den Biezert. Voor de vestigingsplaatsen Boom en Aartselaar buigt een afzonderlijke vakgroep talen zich vooral over praktische en pedagogisch-didactische kwesties. Het gebrek aan een gelijkgerichte evaluatiepraktijk voor de B-stroom over de campussen heen toont aan dat er dringend nood is aan een structureel vakoverleg voor alle leraren. Door gemeenschappelijke reflectie vanuit leerplanstudie en doelgerichte uitwisseling van expertise kan de vakgroepwerking als hefboom fungeren voor kwaliteitsverbetering.

3.1.1.2 Handel / Toegepaste informatica / Dactylografie in de basisoptie Handel (leerplan D/2017/1403/6/V19)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen in voldoende mate. De ingezette leermiddelen laten toe om deze leerplandoelstellingen te realiseren.

Onderwijsaanbod Dit leerplan is van toepassing sinds 1 september 2017, waardoor de onderstaande vaststellingen betrekking hebben op een gedeeltelijke realisatie.

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De jaarplanning bevat de volledige leerstof en de vordering zit op schema. De leerlingen maken kennis met de economische wereld en met de handelsactiviteiten. Zij doen dit zoveel mogelijk vanuit hun eigen leefwereld. Op een geïntegreerde wijze ontplooiën zij hierbij ICT-basiscompetenties.

Het onderwijs is evenwichtig in die zin dat voldoende aandacht gaat zowel naar kennis als naar vaardigheden en naar attitudes. Bovendien verwerven de leerlingen sommige vooropgestelde taalcompetenties uit het leerplan, zoals het gebruiken van specifieke handelsterminologie.

Het onderwijs is goed afgestemd op het beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen. De integratie van de ICT-doelstellingen in het handelsonderwijs komt op gang, voor zover de leerlingen tijdens de les kunnen beschikken over het nodige ICT-materiaal.

Er is de nodige samenhang in het onderwijsaanbod, enerzijds door het projectmatig (en vakoverschrijdend) werken en anderzijds door de koppeling van de leerstof aan de sociaal-economische actualiteit. De leerlingen maken ook geregeld didactische uitstappen in het kader van de leerplandoelstellingen.

Uitrusting Enkel in een informaticaklas beschikken de leerlingen individueel over een computer met internetverbinding. Zij gebruiken hierbij de vooropgestelde softwarepakketten en de projectie-apparatuur. De school is bezig met het in gebruik stellen van draagbaar computermateriaal, hetgeen een meer ICT-geïntegreerd handelsonderwijs mogelijk maakt. Het vaklokaal voor economie en handel straalt een handelssfeer uit en de binnen- en buitenlandse actualiteit is zichtbaar op een muurwand. In dit vaklokaal staat een computer met internetverbinding, een digitaal bord en projectie-apparatuur. De leerlingen zijn ook vertrouwd met het elektronische leerplatform (ELP). De na te streven sleutelcompetenties uit het leerplan zijn zichtbaar aangebracht op het bord.

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De leerlingen beschikken over een leer- en werkboek en hanteren geregeld een rekenmachine. Het projectmatig werken verloopt op basis van gestructureerd leermateriaal.

Om helemaal aan de materiële vereisten van het nieuwe leerplan te voldoen, moet het leslokaal zowel activerende werkvormen als ICT-gebruik mogelijk maken. Dit vormt momenteel nog een werkpunt voor de school.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatiepraktijk is duidelijk neergeschreven in een afsprakenblad en meegedeeld aan de leerlingen en de ouders. De evaluatie bestaat uit dagelijks werk en examens en de verhoudingen liggen vast. De evaluatieleerstof is opgelijst.

De evaluatie is competentiegericht en omvat zowel kennis als cognitieve vaardigheden, waarbij het beoogde beheersingsniveau wordt bewaakt. De beoordeling van de ICT-leerplandoelstellingen vormt momenteel nog een uitdaging voor de vakgroep. Voor de evaluatie van de vakgerichte attitudes (sleutelcompetenties) en taalcompetenties ontwikkelde de vakgroep recent een competentiekaart, die zij momenteel uitprobeert. De evaluatiepraktijk nodigt de leerlingen ook geregeld uit tot een zelfevaluatie, wat een bijsturing van het individuele leerproces mogelijk maakt.

Doorgaans kennen de leerlingen de evaluatiecriteria; de beoordelingsschalen daarentegen zijn niet duidelijk omschreven.

De vakgerichte feedback op het schoolrapport is algemeen stimulerend geformuleerd en nog niet competentiegericht.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Dankzij het leerlingvolgsysteem beschikt de klassenraad bij de start van het schooljaar over persoonlijke informatie van elke leerling. Duidelijke afspraken zorgen voor een kader van wederzijdse omgang tussen de leerlingen en de leraren. Vaktechnisch krijgen de leerlingen geregeld tips voor leren leren en herhalingsoefeningen. De leraren wijzen de leerlingen geregeld op spellingfouten, volgen een taalbeleid en passen principes van brede basiszorg toe.

Na elk hoofdstuk vinden de leerlingen de ingevulde cursus op het elektronische leerplatform. De leerlingen hebben de gelegenheid om remediërende oefeningen te maken, zowel via het ELP, via de ondersteunende software van het leerboek, als via de huiswerkklas. Zij hebben tijdens de middagpauze de mogelijkheid tot het volgen van inhaal- en remediëringslessen.

Deskundigheidsbevordering
Vorming
Overleg

De leraren volgen geregeld nascholing en dit zowel op het vlak van economische items als op didactisch vlak. Gelet op de aanpassingen die het nieuwe leerplan vraagt, vormt dit een logisch gegeven.

De vakgroep is gestart met de invoering van de vernieuwingen uit het geïntegreerde leerplan, zonder dat dit proces evenwel al gefinaliseerd is. De schoolleiding zoekt hierin mee naar een passende leeromgeving. Het aanwezige vakdossier blijkt een uitstekend document, dat de visie op het economisch en handelsonderwijs in deze school concretiseert. Het kan aangevuld worden met de ervaringen vanuit de leerlingenbegeleiding, zodanig dat de leerbegeleiding zich verder optimaliseert.

Sporadisch is er overleg met een vervolgschool, waar de leerlingen hun studies kunnen verderzetten.

3.1.1.3 Wiskunde in de eerste graad in de A-stroom (leerplan 2006/005)

Voldoet

De meeste leerplandoelstellingen komen op een evenwichtige wijze en met het vereiste beheersingsniveau aan bod. De evaluatie gaat in voldoende mate na of de leerlingen de leerplandoelstellingen bereiken. De materiële uitrusting voldoet.

Onderwijsaanbod De vakgroep biedt heel wat leerplandoelstellingen met voldoende diepgang aan. De leraren geven in een lesweek meestal afwisselend getallenleer en meetkunde. Op jaarbasis besteden de meeste leraren beduidend meer lestijd aan getallenleer, waardoor de rekenvaardigheid primeert in het aanbod. De aandacht voor communicatieve vaardigheden en het gebruik van wiskundige taal verschilt per leraar. Het ontwikkelen van reken-, meet- en tekenvaardigheden komt in voldoende mate voor terwijl probleemoplossende vaardigheden veeleer beperkt aan bod komen.

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De leraren schenken onvoldoende aandacht aan 'gelijkvormige figuren' (leerplandoelstellingen 4.1 en 4.1) en aan het vooraf schatten van rekenresultaten (leerplandoelstelling 1.2.10). Een aantal leerplandoelstellingen komt niet op het vereiste beheersingsniveau voor in het aanbod zoals het spiegelen in een orthonormaal assenstelsel (leerplandoelstellingen 3.6 en 3.6) en het tekenen van overstaande, aanliggende en nevenhoeken (leerplandoelstelling 2.9). De leraren schenken bij de behandeling van de centrummaten veel aandacht aan rekenvaardigheden en minder aan het interpreteren van gegevens zoals het leerplan vereist (leerplandoelstellingen 2.1.5 en 2.1).

De vakgroep werkt met eigen cursusmateriaal dat weinig verwijst naar de leef- en belevingswereld van de leerlingen. Vakoverschrijdend werken komt in de lessen wiskunde nauwelijks voor. Hierdoor benutten de meeste leraren nog onvoldoende de mogelijkheden om het onderwijsaanbod voor de leerlingen betekenisvol en motiverend te maken.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De uitrusting voldoet aan de minimale materiële vereisten van het leerplan. De lokalen zijn uitgerust met een computer en beamer. De leraren zetten deze middelen voornamelijk in voor demonstratie en voor de projectie van het cursusmateriaal en de bijhorende oplossingen. De school beschikt over een aantal computerlokalen maar de leraren maken daarvan geen gebruik. Er is nog een groeimarge voor de inzet van ICT door de leerlingen. De leraren zetten de elektronische leeromgeving in om de leerbegeleiding buiten de lestijden te ondersteunen.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

De toetsen en de examens zijn representatief voor wat er in de les gebeurt. De lacune in het aanbod vertaalt zich in de evaluatie. De vakgroep maakt afspraken over de verhouding tussen getallenleer en meetkunde op het examen. Elk examen vermeldt de puntenverdeling per vraag. Hierdoor is de evaluatie voldoende evenwichtig en transparant.

De leraren noteren de leerplandoelstellingen per vraag. Deze koppeling is niet steeds correct, waardoor het voor de vakgroep onduidelijk is of elke leerplandoelstelling geëvalueerd is. De school organiseert de examens

wiskunde op verschillende dagen zodat de vakleraar bij zijn klas aanwezig is tijdens het volledige examen. Hierdoor zijn de leraren genoodzaakt verschillende versies van eenzelfde examen op te stellen. Tussen deze versies zijn verschillen wat betreft het beheersingsniveau, waardoor de betrouwbaarheid van de evaluatie onder druk staat. Bovendien is een aantal examenvragen onvoldoende afgestemd op het beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen. De instructies bij een aantal examenopgaven geven aan welke inhouden de leerlingen moeten toepassen, waardoor de leerlingen onvoldoende uitgedaagd worden. Niettegenstaande deze opmerkingen is de evaluatie voldoende valide.

Per rapportperiode evalueren de leraren de werkhouding van de leerlingen. Het is onduidelijk welke vakgebonden attitudes de leraren hiermee evalueren. De vakgroep is nog op zoek naar een doeltreffende manier om vakgebonden attitudes in de evaluatie op te nemen. Op vakgroep- en schoolniveau maakten de leraren hierover nog geen sluitende afspraken. Ze hanteren geen objectieve criteria om de (vakgebonden) attitudes te meten.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De sfeer in de lessen is rustig en gericht op leren. Het leerproces verloopt overwegend interactief. De leraar stuurt sterk de les. De vakgroep experimenteert met een 'flipped classroom'. Tijdens de meeste lessen zetten de leraren weinig activerende werkvormen in.

Elke leerling heeft via het elektronische leerplatform toegang tot studietips voor wiskunde, leerstofoverzichten, verbeter sleutels en remediëringsoefeningen. Niet elke leraar vult de elektronische schoolagenda elke les in, waardoor een aantal leerlingen onvoldoende informatie krijgt over wat er in de les aan bod kwam.

Heel wat leerlingen hebben nood aan zorg. Alle leraren nemen de preventieve en curatieve leerbegeleiding ter harte. Ze leren de leerlingen werken met correctiemodellen, geven tijdens de middagpauze extra uitleg op aanvraag en gaan na of de leerlingen schriftelijk studeren. Er zijn ondersteunende maatregelen voor leerlingen met nood aan extra zorg. De aandacht voor de zelfreflectie van de leerling verschilt per leraar. De school biedt de leerlingen extra taalondersteuning. De vakgroep ontwikkelde een lijst schooltaalwoorden waarin begrippen meestal door de wiskundige definitie omschreven zijn. De bruikbaarheid hiervan voor taalzwakke leerlingen is onduidelijk. Op de examens zijn de taalfouten van de leerlingen niet steeds aangeduid. Hierdoor krijgen de leerlingen onvoldoende feedback over hun (wiskundig) taalgebruik.

Om de interesse en het enthousiasme bij de leerlingen te prikkelen, neemt de school deel aan de wiskundeolympiade.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De leraren zijn gedreven en streven een goede wiskundige vorming na bij alle leerlingen. Er is geregeld informeel overleg. De meeste leraren volgen weinig vakgerichte nascholingen. Het benutten van de aanwezige expertise gebeurt nog weinig. Een grondige leerplanstudie is aan de orde voor wat betreft het

beheersingsniveau en de aandacht voor vakgebonden attitudes. De vakgroep is nog niet bezig met zelfevaluatie en interne kwaliteitszorg.

3.1.1.4 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

- Beleid** De visie en planning voldoen. De VOET-werking kadert binnen de algemene schoolvisie, sluit aan bij het pedagogische project van het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap en houdt rekening met de specifieke kenmerken van de leerlingenpopulatie. De voorbije schooljaren is de bestaande VOET-werking uitgebreid geanalyseerd en ondernam de school initiatieven om de VOET meer planmatig te implementeren en een VOET-beleid te ontwikkelen. Deze dynamiek leidde tot een inventarisatie van de talrijke projecten en buitenlesactiviteiten, en hun bijdrage aan de VOET. Sinds vorig schooljaar vervolledigt de digitale registratie vanuit de vakken het overzicht. Daardoor heeft de school een duidelijk zicht op de hiaten, niet alleen voor de VOET uit de contexten, maar ook voor de eindtermen uit de gemeenschappelijke stam, ICT en leren leren. De kritische evaluatie van de eigen werking zorgt voor de noodzakelijke bijstellingen en leidt tot een geactualiseerd jaaractieplan. Recent is er een aanzet om doelstellingen op school-, leraren- en leerlingenniveau te formuleren. Voorlopig ontbreekt in deze doelgerichte aanpak een geïntegreerde planning van de VOET in de vakken én de projecten op langere termijn.
- Doelgerichtheid**
- Ondersteuning** De school zorgt voor een breed draagvlak voor de VOET-werking door de leraren adequaat te ondersteunen. De organisatie en de coördinatie van de VOET-werking zijn in handen van een team bestaande uit twee personeelsleden met een complementaire taakverdeling. De VOET-coördinator stuurt de inspanningsverplichting van de VOET beleidsmatig aan, sensibiliseert en informeert het personeel en bezorgt hen ondersteunende documenten. De verantwoordelijke voor ICT en GOK zorgt ervoor dat de digitale registratie van de nagestreefde VOET correct verloopt, zowel binnen de vakken als voor de vakoverschrijdende projecten en activiteiten. De deelname van alle leraren aan meerdere werkgroepen zoals de geïntegreerde werkperiode, het gezondheidsbeleid en het milieubeleid vergroot de aandacht en het draagvlak voor de VOET-werking. Ook de pedagogische raad levert een belangrijke bijdrage door feedback te geven op de inventarisatie en de analyse van de hiaten door het VOET-team en door voorstellen te formuleren voor aangepaste activiteiten.

De school zorgt voor de nodige communicatie naar alle betrokkenen, onder meer via personeelsvergaderingen, pedagogische studiedagen, dienstmededelingen en het elektronische platform. Ook in de begeleiding van de beginnende leraren krijgen de visie en de aanpak van de VOET-werking een plaats. Op de informatieavonden voor de ouders en in de nieuwsbrieven communiceert de school wel over de verschillende projecten maar nog niet expliciet vanuit de koppeling met de VOET.

- Doeltreffendheid** De evaluatie heeft betrekking op meerdere aspecten van de VOET-werking, is vrij systematisch uitgebouwd en leidt geregeld tot duidelijke conclusies en bijstellingen. Het VOET-team evalueert de realisatie van de VOET voor de verschillende vakoverschrijdende initiatieven doelbewust en systematisch tijdens het lopende schooljaar. Zo kunnen de noodzakelijke aanpassingen tijdig gebeuren. Er is expliciete aandacht voor de link tussen de eindtermen van de contexten en die van de stam. De pedagogische raad en de leerlingenraden van de verschillende vestigingsplaatsen krijgen consequent een stem in de evaluatie van de projecten. De school is hierbij nog op zoek naar inhoudelijke criteria om de evaluatie niet te beperken tot praktische en organisatorische aspecten. De invulling van de VOET binnen de vakken wordt formeel opgevolgd via de registratie in de digitale jaarplannen, maar de kwaliteit van de inhoudelijke uitvoering verschilt per vakwerkgroep.
- Ontwikkeling** Er zijn verschillende professionaliseringsinitiatieven met nog enkele werkpunten op het vlak van breedte en/of effectiviteit. De vernieuwde beleidsmatige aandacht voor de VOET-werking heeft geleid tot een concreet professionaliseringstraject met een prioriteitenlijst en een beschikbaar budget voor het vorige en huidige schooljaar. Op het programma staan interne nascholingen en externe vormingen voor het volledige lerarenkorps of voor deelgroepen. De professionaliseringsinitiatieven hebben betrekking op de algemene aanpak van de VOET en op specifieke thema's zoals veiligheid, gezondheid en relaties. Deze globale aanpak is nog te recent om de effectiviteit ervan in alle vakgroepen te meten. Het VOET-team van deze middenschool overlegt met naburige scholen over mogelijkheden om de kwaliteit en de efficiëntie van het VOET-beleid te verhogen.
- Lichamelijke gezondheid en veiligheid** Vrijwel alle eindtermen worden bij alle leerlingen met voldoende diepgang nagestreefd. Verschillende werkgroepen zorgen voor een zeer gevarieerd aanbod aan zinvolle activiteiten in het kader van gezondheids-, veiligheids- en verkeersbeleid op maat van de leerlingen van de middenschool. Sommige initiatieven zoals de geïntegreerde werkperiodes, de teambuilding voor het eerste leerjaar (met de gezonde (langste) picknick), de fluoweek en de diverse sportdagen zijn al langer ingebed in de schoolcultuur en leveren een aanzienlijke bijdrage tot de invulling van de eindtermen met betrekking tot voeding, verkeer, aandacht voor een gezonde leef- en schoolomgeving en voor het eigen lichaam en lichaamsbeweging. Om de frequentie en de diepgang van het nastreven van een aantal eindtermen te verhogen gaat de school actief op zoek naar gepaste activiteiten. De organisatie van de middagsport en de keuze voor nieuwe drankautomaten zijn hiervan een voorbeeld. Via de registratie in de digitale jaarplannen bewaakt de school zorgvuldig het aanbod van de eindtermen van deze context. Voor bepaalde klasgroepen plant het VOET-team nieuwe acties om hiaten aan te vullen, bijvoorbeeld met betrekking tot het toedienen van eerste hulp en cpr. Het geheel is dan ook een voorbeeld van goede praktijk.
- Socioculturele samenleving** De school streeft alle eindtermen met voldoende diepgang bij alle leerlingen na. Ook voor deze context organiseert de school tal van schoolbrede projecten (de multiculturele dag, de wereldmeerdaagse in de Schorre en initiatieven in het kader van 'music for life') die een fundamentele bijdrage leveren op het

vlak van kunst en cultuur, en die de leerlingen bewustmaken van de dynamiek, de verschillen en de samenhang in de samenleving. De wijze waarop de school daarbij oog heeft voor opportuniteiten tot samenwerking met externe partners en laatstejaarsleerlingen van het naburige atheneum in Boom, is lovenswaardig. Voor de eindtermen rond herinneringseducatie koos de school er bewust voor om te starten met een kleinschalig project (bezoek van een soldaat uit de eerste wereldoorlog) voor bepaalde klasgroepen en dit initiatief na een positieve evaluatie uit te breiden. Ook heel wat vakken, zoals de levensbeschouwelijke vakken, plastische en muzikale opvoeding, besteden aandacht aan de VOET uit deze context. Daardoor zorgt deze middenschool voor een voldoende basis met het oog op het verdere nastreven van deze eindtermen in het vervolgonderwijs.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles uitvoert en laat uitvoeren. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de leeromgeving. Uit haar werkwijze blijkt dat ze gebruikmaakt van de analyses van deskundigen en rekening houdt met de opmerkingen van personeel en leerlingen. Opgemerkte tekorten staan uitvoerig in de plannen die de beheersing ervan regelen. Sommige tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting al weggewerkt, andere zijn gepland. De uitwerking van het plan is concreet en realistisch.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten en van de coördinerende en de lokale preventieadviseur blijken slechts enkele tekorten, maar de instelling pakt deze systematisch en kordaat aan. Daarnaast organiseert de school ook geregeld sensibiliseringsacties, zoals voor zwerfvuil op de speelplaats. Voor de lesplaatsen Aartselaar en Niel is er een nauwe samenwerking met de lokale preventieadviseurs en worden aanpassingen in overleg uitgevoerd.

Alle lesplaatsen werden tijdens de doorlichting bezocht. De vaststellingen in documenten van deskundigen stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. Toch is het aangewezen om extra aandacht te besteden aan: de afsluiting van de stookplaats in Boom, het evacuatiescenario in Aartselaar, de opslag van producten met gevaarlijke eigenschappen in de werkplaats in Boom en het advies van het basisoverlegcomité over de verzorgingsruimtes op alle lesplaatsen.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de school tekorten opspoot en wegwerkt en de aandacht voor proactieve acties, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school om de resterende tekorten weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarden	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis, opgelet: het recht op synchroon internetonderwijs moet opgenomen zijn	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzake kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De school kadert haar evaluatiepraktijk binnen de globale visie over evaluatie van het gemeenschapsonderwijs. Ze opteert voor een brede eerste graad waarbij de leerling kan proeven van verschillende opties. De evaluatie heeft daarin een begeleidende, bijsturende, beoordelende en oriënterende functie. Het deliberatiebeleid start vanuit een prospectieve houding met aandacht voor de ambities, mogelijkheden en talenten van de leerlingen. De school zorgt voor brede doorverwijzingen en hanteert een ruime clausulering. Het doel is de leerlingen optimale ontwikkelkansen te bieden door te oriënteren naar een studierichting in de tweede graad waar de leerling slaagkansen heeft.

De school legt de verantwoordelijkheid om de evaluatiepraktijk af te stemmen op de leerplannen grotendeels bij de vakwerkgroepen. De directie vertrouwt hierbij op de expertise en de professionaliteit van de leraren om de evaluatiepraktijk vorm en inhoud te geven. Ze verwacht dat de vakgroepen de transparantie en de validiteit van de leerplanevaluatie bewaken, dat ze de vakgebonden attitudes integreren in de evaluatie. Ze vraagt de leraren om te voorzien in voldoende en representatieve evaluatiegegevens per rapportperiode en duidelijke feedback op de rapporten.

De vakgroepen kunnen de ondersteuning inroepen van de pedagogische begeleiding bij de invoering van nieuwe leerplannen. Startende leraren zijn voor overleg en ondersteuning aangewezen op hun vakgroep. De ondersteuning beperkt zich tot het aanleveren van informatie en het uitwisselen van ervaringen.

Ondersteuning Via het schoolreglement communiceert het beleid over de wijze waarop de school de prestaties van de leerlingen evalueert. De tekst bevat de verschillende vormen van evaluatie, de weging van de diverse onderdelen in het jaartotaal en het aantal rapportperiodes. Ook de werking met begeleidende en delibererende klassenraden is opgenomen, met inbegrip van de inhoudelijke criteria voor de attestering en de beroepsmogelijkheden.

De school hanteert geen examens maar enkel permanente evaluatie voor levensbeschouwelijke vakken, lichamelijke opvoeding, maatschappelijke vorming, muzikale opvoeding, plastische opvoeding, sport, techniek, wetenschappelijke werk en praktische oefeningen. Voor de overige vakken in de A- en de B-stroom evalueren de leraren via dagelijks werk en examens. De school blijft nog vasthouden aan traditionele evaluatievormen in de B-stroom en voor vakken waarvan de doelstellingen overwegend in termen van vaardigheden en attitudes geformuleerd zijn.

De school heeft aandacht voor de schoolattitude ‘respect en gedrag’ maar duidelijk uitgeschreven evaluatiecriteria ontbreken. Tijdens het schooljaar krijgt de leerling in totaal vier keer een attituderapport met remediërende werkpunten indien de attitude ‘respect en gedrag’ niet voldoet. Het beleid vraagt om commentaar over een positieve schoolse attitude op te nemen in de vakcommentaar. In een aantal vakken nemen de leraren de schoolse attitude ook mee in de evaluatie van het vak. Hierdoor is een strikte scheiding tussen een disciplinaire beoordeling en een studiebeoordeling niet gewaarborgd. Het rapport bevat naast de scores een klasprofiel dat de spreiding van de resultaten binnen het vak aangeeft voor de leerlingen met dezelfde optie. Aangezien er voor een aantal opties slechts een beperkt aantal leerlingen kiest, geeft dit klasprofiel geregeld een vertekend beeld. De school stimuleert de zelfevaluatie van de leerling via een portfolio per rapportperiode. Sommige leraren nemen zelfevaluatie op in de examenopgaven. De manier waarop leraren omgaan met deze informatie verschilt en is veelal niet doeltreffend.

De school stelt enkele ondersteunende documenten ter beschikking van de leraren. De documenten bevatten een aantal duidelijke afspraken over de lay-out van toetsen en over het verloop van de examens. De directie stelt bovendien enkele richtlijnen op voor het formuleren van valide examenvragen en het schrijven van kwaliteitsvolle en remediërende commentaar bij de rapportcijfers. Dat neemt niet weg dat de feedback op de rapporten van wisselende kwaliteit is gaande van zeer concreet en leerlinggericht tot algemeen en nietszeggend.

Een elektronisch platform ondersteunt de leraren bij het verzamelen van de evaluatiegegevens en de rapportering, de administratie en de communicatie van de leerlingresultaten. Zowel de ouders als de leerlingen kunnen tijdens het schooljaar de leervorderingen van thuis uit opvolgen.

Doeltreffendheid Het schoolbeleid neemt steekproeven maar beschikt nog niet over een sluitend kwaliteitstoezicht om de validiteit, representativiteit, betrouwbaarheid en transparantie van de evaluatie in alle vakken na te gaan. Niettegenstaande de directie vraagt een expliciete verwijzing naar de leerplandoelstellingen of eindtermen op toets- of examenmateriaal op te nemen, blijkt dit voor een aantal vakken geen garantie op de volledige realisatie van het leerplan en een voldoende afstemming op de leerplandoelstellingen. Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat nog niet in alle vakgroepen concrete en transparante criteria zijn uitgewerkt voor de evaluatie van de vakgebonden attitudes.

De studiebekrachtiging verloopt volgens een duidelijke deliberatieprocedure. De cesuren liggen vast en er zijn aanbevelingen voor een prospectieve oriëntering, zowel via clausuleringen als via adviezen. De delibererende klassenraad kiest in heel wat gevallen voor uitgestelde beslissingen, wat niet in overeenstemming is met wat de school noteert in haar schoolreglement. Onder meer dankzij de tussentijdse rapportcommentaren en het efficiënte leerlingenvolgsysteem kan de school meestal een goed onderbouwd dossier voorleggen. De laatste jaren heeft de school veel aandacht besteed aan de

uitvoerige motivering van de clausuleringen. Deze verwijzen naar de studiebeoordeling, de genomen remediëringsacties en beslissingen van de begeleidende klassenraden in de loop van het schooljaar.

De school verzamelt en analyseert de adviezen en clausuleringen en volgt de studieresultaten op van haar leerlingen in de andere scholen. In de meeste vakgroepen staat de bespreking van deze gegevens niet op de agenda en ontbreekt de koppeling aan de doeltreffendheid van de evaluatie. De school vermeldt expliciet op het rapport of ze akkoord is met de studiekeuze die de leerling maakt en naar welke richting de leerling wil doorstromen. Ze communiceert helder en duidelijk over de adviezen.

Ontwikkeling De visie rond evaluatie is in de loop van de jaren veranderd, van zuiver beoordelend naar eerder oriënterend in functie van de slaagkansen van de leerlingen. Dit schooljaar experimenteert de school voor enkele vakken met competentiegericht evalueren en rapporteren tijdens het leerproces. De school volgt de onderwijsvernieuwing op en wil in de toekomst inzetten op breed evalueren met als einddoel breed rapporteren. Daartoe plant ze dit jaar nascholingen voor het hele team om dit vervolgens te implementeren. Gezien de vaststellingen uit het vakkenonderzoek, is het een prioritaire uitdaging voor het schoolbeleid om een doeltreffende aanpak te ontwikkelen voor een leerplangerichte evaluatie in alle vakgroepen.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De algemene leiding van de school berust bij de directeur, bijgestaan door een kernteam van vier coördinatoren met complementaire verantwoordelijkheden op het vlak van de administratie, de aanvangsbegeleiding, de gelijke onderwijskansen, de ICT-coördinatie, de leerlingenbegeleiding en de VOET-werking. Tussen de directie en de leden van het kernteam is er veelvuldig informeel overleg om de invulling en de uitvoering van de beleidslijnen voor de verschillende domeinen te bespreken en efficiënt bij te sturen. Sinds september 2016 delegeert de directeur de dagdagelijkse werking van de eerste graad op de campus Niel aan de directeur van KTA Den Biezerd om de continuïteit voor leraren, leerlingen en ouders te garanderen. Deze beslissing hypothekeert de verdere afstemming van de onderwijskundige processen tussen de drie vestigingsplaatsen van de middenschool.

De schoolraad, de pedagogische raad en diverse werkgroepen ondersteunen deels inhoudelijk deels organisatorisch het beleidsteam en helpen mee het pedagogische project te realiseren. Voor een aantal aspecten van de onderwijsorganisatie, zoals logistiek, infrastructuur en ICT kan de school een beroep doen op de scholengroep of de campusverantwoordelijken. De actieve samenwerking met andere scholen, diverse netwerken en gemeenten biedt een brede ondersteuning op verschillende domeinen.

De directeur streeft naar een participatief beleid en voert een laagdrempelige communicatiepolitiek. Via informele contacten, functioneringsgesprekken en klasbezoeken blijft de directeur op de hoogte van het pedagogisch-didactische handelen van de leraren. De schoolleiding investeert in initiatieven om de betrokkenheid van het personeel te stimuleren en een gezamenlijke doelgerichtheid te ontwikkelen. Zo werkt de school samen met de pedagogische begeleidingsdienst een positief sanctiebeleid uit om leraren te ondersteunen in de begeleiding van de toenemend heterogene leerlingenpopulatie. Om doeltreffende, proactieve beleidslijnen uit te zetten heeft deze school echter nood aan meer systematiek.

Visieontwikkeling Onder het motto ‘Elk kind zo begeleiden dat het optimaal zijn vleugels kan uitslaan, nu en later’ wil de school haar functie als middenschool waarmaken door een vlotte overgang vanuit de basisschool na te streven en de leerling twee schooljaren later, goed georiënteerd, te laten doorstromen naar de tweede graad. Daarbij onderschrijft ze het pedagogische project van het GO! en legt ze enkele eigen klemtonen. Naast de ontwikkeling van kennis en vaardigheden vindt de school het belangrijk om de burgerschapszin van de leerlingen te stimuleren. De zorg waarmee alle leraren en andere personeelsleden de leerlingen omringen, en de uitgebreide aandacht voor maximale ontwikkelkansen, zijn voorbeelden van goede praktijk.

De school concretiseert haar globale visie in een schoolwerkplan waarbij zij alle facetten van de schoolwerking een plaats geeft volgens het CIPO-

referentiekader (Context-Input-Proces-Output). Voor een aantal procesvariabelen zoals leerbegeleiding, schoolloopbaanbegeleiding en professionalisering leidde deze oefening tot een kwaliteitsvolle uitwerking met visieteksten, duidelijke krijtlijnen en actieplannen. Een langetermijnvisie voor alle onderwijskundige processen met strategische en operationele doelen ontbreekt momenteel. Daardoor kan de school de doeltreffendheid van deze processen niet efficiënt controleren.

Via personeelsvergaderingen, pedagogische studiedagen, frequente dienstorders en documenten op het elektronische schoolplatform communiceert de schoolleiding over haar visie en beleid naar het schoolteam. De school gebruikt het schoolreglement, de website, het digitale puntenboek en informatiebrochures en -dagen als communicatiekanalen om de ouders op een transparante manier te informeren over de brede schoolwerking en de leervorderingen van de leerlingen.

Besluitvorming De directeur bereidt samen met de leden van het kernteam de vergaderingen van de pedagogische raad voor. Dit participatieorgaan fungeert als klankbord voor verschillende aspecten van de schoolwerking en speelt een essentiële rol in de evaluatie en de bijsturing van diverse initiatieven. Alle personeelsleden kunnen op vrijwillige basis participeren aan een of meer werkgroepen. Deze werkgroepen voeren beleidsvoorbereidend en/of organisatorisch werk uit.

Alle formele overlegorganen zijn aanwezig en functioneren conform de wetgeving. De schoolleiding betreft ze actief in de besluitvorming om een breed draagvlak voor de genomen beslissingen te creëren. De school doet inspanningen om ook de ouders via de ouderraad actief te betrekken bij de schoolwerking, met wisselend succes. Opvallend voor deze middenschool is de constructieve bijdrage van de verschillende leerlingenraden (een per campus), met agendapunten over zowel inhoudelijke thema's als de organisatie van verschillende vormende en ontspannende activiteiten. Enkele voorzitters van de leerlingenraden zetelen ook in de schoolraad wat de betrokkenheid van alle geledingen verhoogt.

Voor de realisatie van de didactische en onderwijskundige prioriteiten, vertrouwt het schoolbeleid op de professionaliteit van de individuele leraren en de vakgroepen. Het erkenningsonderzoek toont aan dat het doelgericht ondersteunen en opvolgen van de vakgroepwerking een aandachtspunt blijft.

Kwaliteitszorg Om haar eigen kwaliteit te onderzoeken en te bewaken verzamelt en analyseert de school data die betrekking hebben op leerlingenaantallen en –stromen, leerprestaties en begeleidingsactiviteiten, ook van leerlingen met een verhoogd risicoprofiel. Zij koppelt daaraan vooral noodzakelijke bijstellingen op korte termijn, onder meer op het vlak van schoolloopbaanbegeleiding, leerbegeleiding en talenbeleid. De dataverzameling en –analyse gebeuren nog te weinig integraal en systematisch als onderdeel van een cyclisch proces om te kunnen spreken van een structureel kwaliteitszorgsysteem op schoolniveau. Ook in de vakgroepen is het toepassen van de kwaliteitscirkel om na te gaan of ondernomen acties doeltreffend zijn niet overal een evidentie.

De school organiseert regelmatig in samenwerking met de scholengroep bevestigingen over het welbevinden bij leraren en leerlingen om de noden beter te bevatten. De analyse van de resultaten leidde reeds tot effectieve bijstellingen.

De school staat open voor externe feedback en begeleiding. Waar mogelijk neemt ze deel aan onderzoeken die relevant kunnen zijn als kwaliteitsindicator. Verder bevestigt de positieve houding die de school aanneemt ten opzichte van de doorlichting, dat zij overtuigd is van het belang om de eigen kwaliteit te bewaken en te versterken.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kwaliteitsvolle invulling van de projecten in het kader van de vakoverschrijdende eindtermen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De aandacht van het hele schoolteam voor zorg en ontwikkelingskansen van alle leerlingen.
- De aandacht voor de motivering van de B- en C-attesten.

Wat betreft het algemeen beleid

- De open communicatie en de toegankelijkheid van de schoolleiding.
- Het streven naar een participatief beleid.
- De openheid voor externe feedback en begeleiding.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplanvisie voor Frans in de B-stroom.
- De evaluatiepraktijk voor wiskunde in de A-stroom.
- Het doelgericht nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen in een aantal vakken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De aansturing en opvolging van een kwaliteitsvolle evaluatiepraktijk.
- De evaluatie en de rapportering van schoolse en vakgebonden attitudes.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het uitbouwen van een systematisch kwaliteitszorgsysteem tot op de klasvloer.
- De verdere afstemming tussen de verschillende vestigingsplaatsen.
- Het doelgericht ondersteunen en opvolgen van de vakgroepwerking.
- De procesmatige sturing van de implementatie van het nieuwe leerplan in Handel.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor alle structuuronderdelen van het voltijds secundair onderwijs.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Chris DU PONT de inspecteur-verslaggever	Linda MICHIELS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	